

Begränsande kommunala riktlinjer av insatserna kontaktperson och ledsagare

Många kommuner tar bort kontaktperson och ledsagare för personer som bor i LSS-bostäder och ibland finns det generella (kommunala interna) riktlinjer som stödjer detta. Problemet har även dykt upp i en motion till den senaste förbundsstämman och stämman önskade att förslag på åtgärder läggs upp på riksförbundets hemsida. Det är viktigt att lokala FUB-föreningar agerar om sådana upprättas genom att överklaga dessa när de dyker upp och i övrigt samverka med sin kommun kring vad som gäller kontaktperson och ledsagare som kompletterande insats när man bor i en LSS-bostad.

Det är olagligt att ha generella riktlinjer inom kommunen som säger att ingen som bor i en LSS-bostad kan få en kontaktperson eller ledsagare. Detta strider mot Sveriges grundlag om legalitetsprincipen, grundläggande mänskliga rättigheter, LSS-lagen etc. För att upphäva en olaglig kommunal riktlinje kan man skicka in ett överklagande om laglighetsprövning till förvaltningsrätten i enlighet med 13 kap. 1-2§§ kommunallagen (KL) och en anmälan till JO om att kommunen inte följer förvaltningslagen 5§.

Riksförbundet FUB har vid flertal statliga utredningar påtalat behovet av att man ska ha bättre möjligheter till att få en kontaktperson och ledsagare utanför LSS-bostaden man bor i, senast i LSS-utredningen. Det stora behovet för många individer av en kontaktperson och ledsagare utanför sin LSS-bostad framgår även av riksförbundet FUB:s rapport – 500 röster – där de flesta ser en kontaktperson som en kompis utanför bostaden som man kan prata med allt om och göra kul saker med. En ledsagare ska möjliggöra att man kan delta i återkommande fritidsaktiviteter. Sammanfattningsvis ska insatserna vara ett personligt utformat individuellt stöd och en kompletterande insats till en LSS-bostad.

LSS är en individuellt utformad lagstiftning och behovet ska enligt gällande prejudikat från Högsta förvaltningsdomstolen vara rent faktiskt tillgodosett för att en kommun ska kunna neka en sökt insats. Detta innebär teoretiskt sett att man oavsett om man bor i en LSS-bostad eller inte alltid har möjlighet att ansöka om en kontaktperson och ledsagare och få en sådan beviljad om ens behov inte är rent faktiskt tillgodosedda, till exempel om det är resursbrister på boendet. I praktiken är det dock väldigt svårt att få dessa insatser som kompletterande insatser när man bor i en LSS-bostad.

Får man avslag på sin ansökan ska man i första hand överklaga detta och i samband med överklagandet skicka med någon form av intyg från personal eller verksamhetschef om att man saknar resurser (personal) för att fungera som kontaktperson/ledsagare till personen som överklagar.